

De Tweede Kamer der Staten-Generaal
T.a.v. Bureau Woordvoering Kabinetsformatie
Postbus 20018
2500 EA Den Haag

KNMT
Orteliuslaan 750
Postbus 4141
3528 BB Utrecht

030 – 60 76 276
e.markus@knmt.nl

Utrecht, 10 mei 2021

Onderwerp: inbreng Regeerakkoord 2021 – Ruimte, vertrouwen en zelfreinigend vermogen in de mondzorg voorop

Geachte heer Tjeenk Willink,

De gezondheidszorg in Nederland staat onder druk. Ook de mondzorg kent zijn uitdagingen. De garantie van een gezonde mond voor elke Nederlander komt steeds verder onder druk te staan. In deze brief schets ik de randvoorwaarden die nodig zijn om deze mondgezondheid te waarborgen. Hierbij staat het vertrouwen in de zorgprofessionals en de door hen geleverde zorg centraal. Want waar in de politiek de verkenning naar vertrouwen nu nodig is, zal ook in de zorg het vertrouwen weer de basis moeten worden van handelen.

Universele mondgezondheid

De mond is de spiegel van iemands algehele gezondheid en kan een positief effect hebben op de kwaliteit van leven, maar ook oorzaak zijn van of aanleiding voor aandoeningen. Veel ziektesymptomen treden vaak al in een vroeg stadium op in de mond. De tandarts neemt daarmee een belangrijke rol in bij de algehele (mond)gezondheid van Nederlanders.

Om de mondgezondheid te waarborgen dient de mondzorg beschikbaar en toegankelijk te zijn voor alle Nederlanders. De opname van mondzorg in het basispakket voor kinderen tot 18 jaar is hierin een essentieel element. Voorkomen is beter dan genezen. Helaas komt 1 op de 5 kinderen niet bij de tandarts. Behalve jeugdigen ondervinden ook kwetsbaren en ouderen problemen met de gang naar de tandarts. Vaak door logistieke problemen en afhankelijk van mantelzorgers is deze groep onvoldoende in staat een bezoek te brengen aan de tandarts.

Om de continuïteit en toegankelijkheid te waarborgen is het essentieel om te beschikken over voldoende professionals in de mondzorg. De mondzorg kampt echter al jaren met een tekort aan tandartsen. Het Capaciteitsorgaan adviseert daarom sinds 2010 om het aantal opleidingsplekken voor tandartsen structureel te verhogen. Het gebrek aan tandartsen schaadt de algehele mondgezondheid en leidt in regionale gebieden al tot problemen qua bereikbaarheid.

Dit overziend pleit de KNMT voor de opname van de onderstaande voorstellen in het regeerakkoord:

1. Investeer in een bredere kennis van mondgezondheid door o.a. poetslessen op scholen, verder onderzoek naar de relatie tussen de algemene gezondheid en mondgezondheid en het nadrukkelijker inbedden van basiskennis over de mondgezondheid binnen andere zorgopleidingen.

2. Verplicht zorgverzekeraars om *jaarlijks* ouders van kinderen onder de 18 die geen bezoek hebben gebracht aan de tandarts hierover te informeren.
3. Geef gehoor aan het advies van het Capaciteitsorgaan en vergroot de instroom voor tandheelkunde naar 359 studenten.
4. Voorkom dat mensen met een lagere sociaaleconomische status de tandarts noodgedwongen moeten mijden door verdere samenwerking tussen het ministerie van VWS en SZW, gemeenten, zorgverzekeraars en beroepsverenigingen in de mondzorg.

Autonomie voor patiënt en zorgprofessional

Iedere tandarts wil het hoogst haalbare gezondheidsresultaat voor zijn of haar patiënt. Hiervoor gaat de tandarts af op de persoonlijke wensen van de patiënt waarna er op basis van vakinhoudelijke expertise en ervaring een weloverwogen afweging wordt gemaakt voor een passende behandeling. Tandartsen dienen hiervoor over een bijpassende professionele bewegingsvrijheid te beschikken. Alleen zo kan het gewenste maatwerk geleverd worden. Door de overvloedige controles, toename van restrictieve regelgeving en het beperkende tariefsysteem wordt de professionele bewegingsvrijheid en relatie met de patiënt ernstig beperkt. Het gevolg hiervan is een stagnatie van innovatieve oplossingen in de mondzorg waarbij de *keuzevrijheid* van de patiënt steeds verder wordt beperkt.

Een toekomstbestendige zorg zal niet worden gerealiseerd door het met regels ketenen van bevlogen zorgprofessionals. De toekomstige gezondheidszorg zal zich moeten richten op de intrinsieke motivatie en het professionele kompas van de zorgverlener. Politici, bestuurders, autoriteiten, ambtenaren en zorgaanbieders hebben hierin een belangrijke maatschappelijke rol te vervullen. De KNMT verstaat deze rol als beroepsvereniging.

Dit overziend pleit de KNMT voor de opname van de onderstaande voorstellen in het regeerakkoord:

5. Geef verdere opvolging aan het initiatief (Ont)regel de zorg door praktische oplossingen.
6. Creëer de mogelijkheid voor patiënten om voor tandheelkundige behandelingen te kiezen zonder beperking van het maximumtarief.
7. Laat de regie van zorg zo veel mogelijk aan de patiënt en zorgprofessional.
8. Baseer beleid op de intrinsieke motivatie en het professioneel kompas van zorgprofessionals.
9. Geef zorgaanbieders het vertrouwen om het zelfreinigend vermogen verder te ontwikkelen.

Regeldruk en toezicht uit balans

Als randvoorwaarde om de mondgezondheid te waarborgen is goed praktijkhouderschap door tandartsen essentieel. 80% van de Nederlandse bevolking brengt tenminste één keer per jaar een bezoek aan de tandartspraktijk. Hiermee is de tandarts een regelmatig geziene zorgverlener waardoor een vertrouwde onderlinge band ontstaat. Het persoonlijke en vaak kleinschalige karakter van de tandartspraktijk geeft het een unieke positie binnen de (eerstelijns)zorg.

De laatste jaren neemt de regeldruk in de gehele gezondheidszorg sterk toe, ook in de mondzorg. Door verregaand toezicht op de gezondheidszorg wordt de kleinschalige eerstelijnszorgaanbieder disproportioneel zwaar (financieel) belast. De toenemende overregulering zorgt tevens voor terughoudendheid bij jonge tandartsen om te kiezen voor

het praktijkhouderschap en vervreemdt gevestigde praktijkhouders van het zijn van tandarts, juist in een tijd waar de beschikbaarheid van goede mondzorg onder druk staat.

De KNMT ondersteunt de doelstelling om frauduleuze praktijken in de zorg te bestrijden. De huidige aanpak is echter onvoldoende passend en bedreigt daarmee het aanbod van (mond)zorg.

Dit overziend pleit de KNMT voor de opname van onderstaand voorstel in het regeerakkoord:

10. Organiseer een doelgerichte en doelmatige fraudeaanpak in de zorg waarbij sectoren met kleinschalige zorgaanbieders, nagenoeg geen fraudegevallen en een beperkte mate van gebruik van collectief opgebrachte middelen – zoals de mondzorg – niet overmatig belast worden met nieuwe regelgeving.

Slot

Met deze brief sluit de KNMT aan bij de bredere wens die galmt door de bevolking en het parlement: ook binnen de gezondheidszorg dient er weer beleid te worden gemaakt op basis van wederzijds vertrouwen. Vertrouwen op de kennis, kunde en integriteit van de zorgprofessional en op het zelfreinigende vermogen van de betreffende sectoren. Tegelijkertijd leidt dit tot een zwaardere verantwoordelijkheid voor branche- en beroepsverenigingen. Eén die de KNMT naar het beste van haar vermogen zal dragen.

Hoogachtend,

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Wolter Brands', written in a cursive style.

Wolter Brands
Voorzitter KNMT